

Гидросфера

Гидросфер және оның құрамдас бөліктері

- **Гидросфера** – Жер шарының су қабығы.
- Табиғи судың барлығын сұйық, қатты, бу түрінде қамтиды.
- Гидросфераны және оның құрамдас бөліктерін зерттейтін ғылымды **г и д р о л о г и я** деп атайды.


```
graph TD; A[Гидрология] --> B[мұхиттану]; A --> C[Құрлық гидрологиясы];
```

Гидрология

мұхиттану

Құрлық
гидрологиясы

- Гидросфераның жалпы көлемі, шамамен 1,4 млрд км.
- Бұл массасының 2,5%-ы ғана тұщы су, қалған пайызы ащы судан тұрады.
- Тұщы сулардың басым бөлігі мұздықтарда шоғырланған.

Табиғаттағы су айналымы, оның маңызы

- Судың күн энергиясы мен ауырлық күші әсерінен гидросфера, атмосфера, литосфера және тіршілік дүниесін қамтитын үздіксіз айналымын **су айналымы** деп атайды.

Дүниежүзілік мұхит

- Жалпы көлемі – 1 млрд 370 млн км.
- Гидросфераның 94% құрайды.
- Дүниежүзілік мұхит Жер шарының $\frac{3}{4}$ бөлігін алып жатыр.
- Дүниежүзілік мұхит бөліктеріне *мұхиттар, теңіздер, шығанақтар мен бұғаздар* жатады.

- Материктер мен аралдар арқылы мұхит 4 бөлінген.
- Тынық
- Атлант
- Үнді
- Солтүстік мұзды мұхиты.

Теңіздер

- Теңіздер деп мұхиттың құрлықпен, аралдармен немесе суасты қыраттарымен азды-көпті бөлініп жатқан бөлік.

Теңіздер: Ішкі

Аралдар аралығындағы
Шеткі теңіздер.

Шығанақ

- **Шығанақ** деп – мұхиттың, теңіздің немесе көлдің құрлыққа сұғына еніп жатқан, бірақ су айдынының негізгі бөлігімен жалғасатын құрамдас бөлігі.
- Мысалы: Гудзон, Мексика, Бенгаль, Парсы.

Бұғаз

- **Бұғаз** деп - әртүрлі су айдындарын жалғастыратын және құрлықтың жеке бөліктерін бөліп жатқан, салыстырмалы түрде жіңішке су кеңістігін айтады.
- Мысалы : Дрейк, Чукот, Беринг.

